

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НА XVII МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ,
АКАДЕМІЧНИХ УСТАНОВ І ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**СЕКЦІЯ
«СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА МАКРО- ТА МЕЗОРІВНЯХ»**

ОДЕСА 2019

УДК 311.213.3:330.34
ББК 65.051

Статистичні методи дослідження соціально-економічних процесів на макро- та мезорівнях. XVII міжнародна науково-практична конференція «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічних рівнях», Одеса 18-19 квітня 2019 р. Одеса, ОНЕУ. – 2019. – 37 с.

Автори:

Підгорний А.З. – к.е.н., професор, завідувач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Вітковська К.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Готліб І.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Піскун А.В. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К.І. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Піскун А.В. – к.е.н., старший викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету.

У тезах доповідей наводяться результати дослідження науковців кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів в Україні і окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Підгорний А. З. Сучасні проблеми та перспективи демографічного розвитку.....	4
Милашко О. Г. Сучасні тенденції розподілу доходів на макрорівні ...	7
Ольвінська Ю. О. Регіональні порівняння людського розвитку.....	10
Погорєлова Т. В. Проблеми розвитку агробізнесу в Україні та їх статистичний аналіз.....	16
Піскун А. В. Сучасний стан секторів економіки України.....	19
Самотоєнкова О. В. Статистичне оцінювання біржової діяльності в Україні.....	21
Тарасова К. І. Статистичне дослідження глобальних ризиків сучасності	26
Готліб І. Г. Формування державного бюджету та проблеми його збалансованості.....	30
Вітковська К. В. Питання оцінки рівня життя в регіонах України.....	34

СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ РИЗИКІВ СУЧАСНОСТІ

Глобальний ризик – це поєднання ймовірності та наслідків настання несприятливих подій, здатних завдати шкоди або збитку, які є глобальними за своїм характером і впливом. Для того, щоб віднести той чи інший ризик до категорії глобального, він повинен відповідати наступним критеріям:

- глобальність масштабу – ризик повинен мати потенціал впливу як мінімум в 3-х країнах або на 2-х континентах;
- міжгалузєва релевантність – ризик повинен впливати як мінімум на 3-ри галузі господарювання;
- економічний збиток – ризик має бути здатен привести до економічного збитку в розмірі 10 млрд. дол. або більше;
- невизначеність – повинна існувати невизначеність щодо того, як ризик проявиться в перебігу подальших 10 років;
- багата кількість учасників – глобальний ризик повинен зачіпати життя мільйонів людей [1].

Один з найбільш авторитетних у світі експертних майданчиків, який протягом декількох десятиліть оцінює глобальні ризики та тенденції сучасного світу, – щорічний Всесвітній економічний форум в Давосі. Експерти цього форуму диференціюють глобальні ризики за п'ятьма типами:

1. Економічні ризики – ризики, що викликають найбільшу стурбованість з точки зору ймовірності їх виникнення та впливу на макроекономіку, починаючи з фінансових систем і інфраструктури та закінчуючи нестабільністю цін і регулятивними питаннями.

2. Екологічні ризики – ризики, що викликають найбільшу стурбованість у сфері навколишнього середовища, починаючи з ризиків стихійних лих і закінчуючи ризиками незворотного забруднення навколишнього середовища, перепромыслу біоресурсів.

3. Геополітичні ризики – ризики, що викликають найбільшу стурбованість з точки зору зовнішньої та внутрішньої політики держав і політичних блоків, неможливості дипломатичного врегулювання конфліктів, зростання організованої злочинності, тероризму, корупції та широкого поширення нелегальної торгівлі.

4. Соціальні ризики – ризики, пов'язані з нестабільністю динаміки населення, соціальною стабільністю і виживанням людини.

5. Технологічні ризики – ризики згубного впливу результатів або самого процесу виробництва на здоров'я людини і на навколишнє середовище, пов'язані з якісними змінами соціальної та екологічної середовища [1].

Сам процес експертного оцінювання ризиків відбувається за двома напрямками – з точки зору ймовірності виникнення ризику та з точки зору найбільшого впливу.

Найбільш вірогідними ризиками 2019 р. та наступних десяти років виступають: ризик екстремальних погодних явищ, відмова від пом'якшення наслідків зміни клімату, ризик стихійних лих, шахрайство та крадіжка даних, кібер-ризик.

Отже, три із п'яти найбільш ймовірних ризиків з точки зору їх появи є екологічні ризики, а останні два – технологічні ризики.

Якщо розглядати динаміку найбільш ймовірних глобальних ризиків, то варто відмітити, що за останнє десятиліття знизилась кількість економічних та геополітичних ризиків (рис. 1).

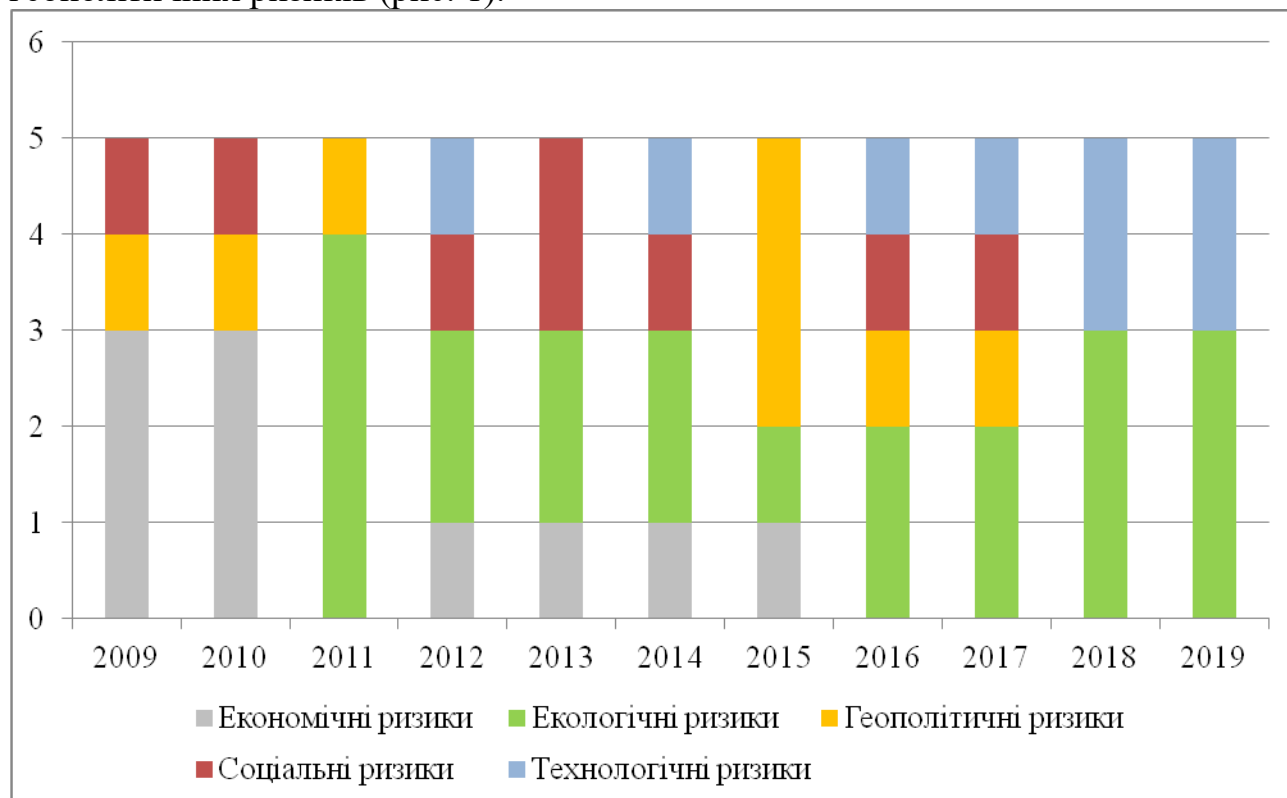

Рис. 1. Динаміка кількості найбільш ймовірних глобальних ризиків різного типу, 2009-2019 рр.

З точки зору найбільш значного впливу, у 2019 р. спеціалісти ризикології виділили наступні ризики:

- існування зброї масового знищення;
- відмова від пом'якшення наслідків зміни клімату;
- екстремальні погодні явища;
- криза нестачі води;
- ризик природних катастроф.

Таким чином, у цьому списку більшість ризиків також представлена ризиками екологічного характеру. На користь того, що саме ці ризики потребують найбільш активних дій з їх зниження, експерти приводять наступні факти:

- багатим країнам, доведеться скоротити використання природних ресурсів на цілих 90 %, щоб забезпечити екологічну та соціальну стійкість суспільства;

- якщо поточні темпи риболовлі збережуться, то морепродукти зникнуть до 2048 р.;

- кількість планет Земля, які потрібні, щоб надати ресурси існуючій кількості населення і переробити всі відходи – 1,7 планети;

- 10 млн. тонн пластикового сміття виявляється в океані щороку, це відповідає 700 млрд. пластикових пляшок тощо.

Динаміка й інших найбільш впливових глобальних ризиків останніх десяти років наведена на рис. 2.

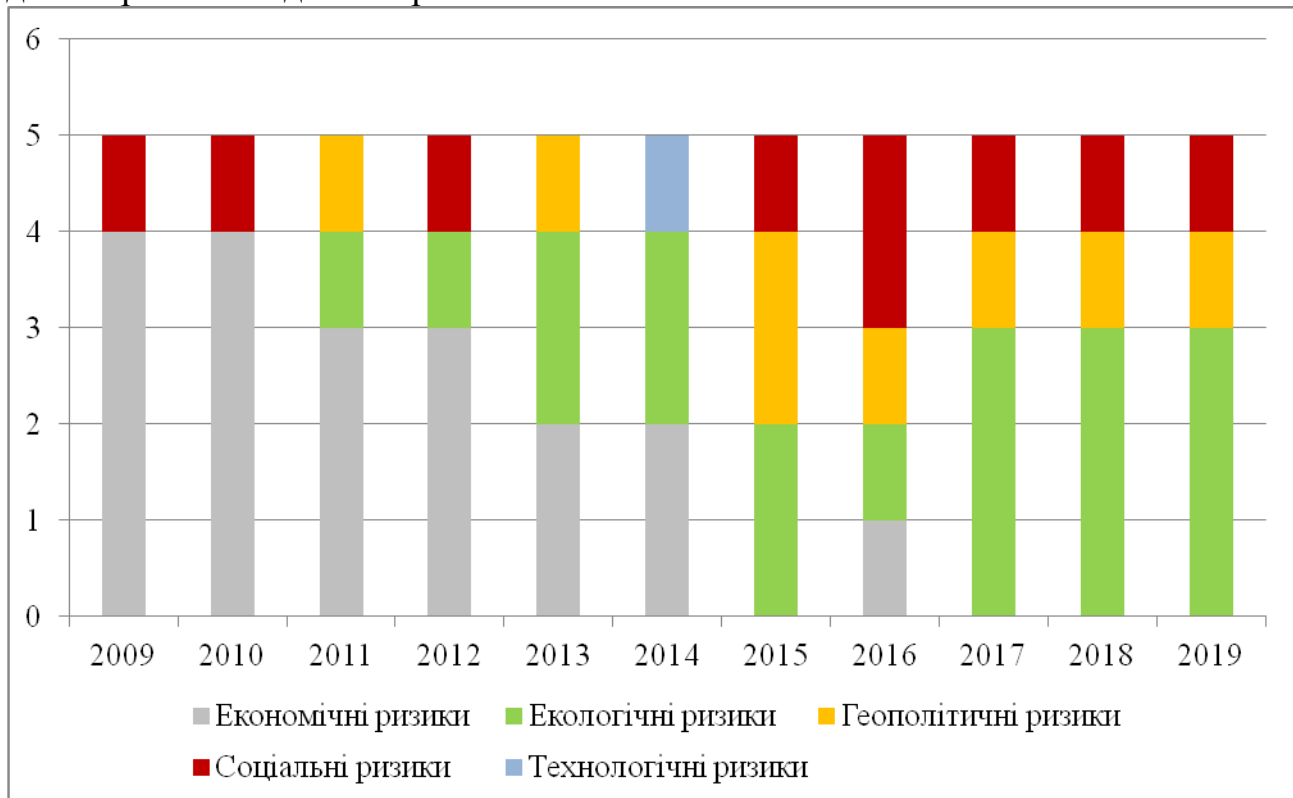

Рис. 2. Динаміка кількості найбільш впливових глобальних ризиків різного типу, 2009-2019 рр.

Як свідчать дані наведеного графіку, за період з 2009-2014 р. кількість впливових економічних ризиків суттєво знизилась. Більш того, починаючи із 2017 р. вони зовсім не зображуються в рейтингу, що вказує на те, що світ нарешті подолав наслідки глобальної економічної кризи.

Також заслуговує на увагу той факт, що протягом останніх десяти років технологічні ризики опинялись в списку найбільш впливових лише одного разу (у 2014 р.) [2, 3]. При цьому, за думкою експертів, кіберзлочинність обійдеться підприємствам в цілому більше ніж в 2 трлн. дол. на рік. у 2019 р. (1 трлн. дол. у 2018 р.). Більш того, до 2021 р. збиток, пов'язаний з кіберзлочинністю, досягне 6 трлн. дол. на рік.

Одним із найнебезпечніших соціальних ризиків, який прогнозують майже щорічно, є ризик нестачі води. Так, близько 1,1 млрд. чол. в країнах, що

розвиваються, мають недостатній доступ до питної води, а 2,6 млрд. не мають санітарних умов. За оцінкою експертів, школяра втрачають 443 мільйонів чоловікоднів щороку від хвороб, пов'язаних з неякісною водою.

Проаналізувавши глобальну картину ризиків в цілому, можна зробити наступні висновки.

Перш за все, світу є характерним розвал геополітичного співробітництва від торгових воєн до розірвання договорів про зброю. Така різноспрямована геополітична обстановка може перешкоджати колективному прогресу у вирішенні важливих глобальних проблем.

По-друге, світу притаманна технологічна нестабільність. У міру того, як вплив технологій проникає в усі аспекти повсякденного життя, кібератаки та слабкі протоколи кібербезпеки стають все більш актуальною проблемою. Крадіжки інформації з одного джерела можуть торкнутися мільярди людей. Технології впливають на суспільство й іншими способами, такими як широко поширена проблема «фейкових новин».

По-третє, суттєвою проблемою виступає поляризація уряду та суспільства: там, де раніше опозиційні політичні групи висловлювали розчарування один в одному, тепер вони висловлюють страх і гнів, тобто конфронтація тільки посилюється.

Література

1. World Economic Forum. Офіціальний сайт. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.weforum.org/> (дата звернення: 11 квітня 2019 року).

2. Semenova K. Statistical research of global cyber-risks: the cost of cyber-crime / K. Semenova, K. Tarasova // Topic questions of contemporary science : collection of scientific articles. – Taunton, MA, United States of America: Aspekt Publishing, 2017. – P. 315-320.

3. Семенова Е. Д. Становление нового цифрового мира и проблемы менеджмента кибер-рисков / Е. Д. Семенова, К. И. Тарасова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2017. – № 3. – С. 236-244.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НА XVII МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

**НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА
МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ
РІВНЯХ**

**СЕКЦІЯ
«СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА МАКРО- ТА МЕЗОРІВНЯХ»**

**ОДЕСА
2019**